

Una ofrena agradable a Déu: L'oferiment d'obres i el «serviam!»

Servir i donar glòria a Déu.
Aquestes paraules sintetitzen
l'anhel de qualsevol sant. Cada
matí, quan ens despertem,
podem oferir tot el nostre dia al
Senyor perquè aquest desig
orienti la nostra vida.

19/11/2024

«El cristià comença el dia, la pregària
i les activitats amb el senyal de la

creu, “en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant. Amén”. El batejat dedica la jornada a la glòria de Déu i demana la gràcia del Salvador que li permet d'obrar en l'Esperit com a fill del Pare. El senyal de la Creu ens enforteix en les temptacions i en les dificultats»^[1]. Des dels primers segles del cristianisme, hi ha el costum de començar el dia dirigint-se a Déu. «Tot just despertar, abans d'enfrontar-se de nou amb el tràfec de la vida, abans de concebre al seu cor qualsevol impressió, abans fins i tot de recordar-se de la cura dels seus interessos familiars, consagrin al Senyor el naixement i principi dels seus pensaments»^[2], escriu Cassià ja al segle V.

Anys més tard, una santa alemanya del segle XIII va transmetre les paraules següents que havia escoltat de Déu en la seva pregària: «Quan et despertis al matí, que el teu primer acte sigui saludar el meu cor i oferir-

me el teu. (...) Qui exhali un sospir cap a mi des del fons del seu cor quan es despertí al matí i em demani que treballi en totes les seves obres al llarg del dia, m'atraurà cap a ell. (...) Perquè mai un home exhala un sospir d'aspiració anhelant cap a mi sense atreure'm més a prop seu del que estava abans»^[3].

El beat Àlvar, en una entrevista, explicava com sant Josepmaria practicava aquest costum: «Quan es despertava, vivia el minut heroic: es llevava i besava el terra, pronunciant com a jaculatòria un vibrant *serviam!* Oferia tota la seva jornada al Senyor, i feia el senyal de la creu sobre el seu front, sobre els llavis i sobre el pit, mentre repetia: “Tots els meus pensaments, totes les meves paraules i totes les obres d'aquest dia, us les ofereixo, Senyor, i la meva vida entera, per amor”. Besava també el santcrist i la imatge de la Mare de Deu que tenia damunt la

tauleta de nit»^[4]. El mateix sant Josepmaria explicava que en aquells instants –i també al final del dia– recitava aquella oració que havia après de la seva mare: «La repeteixo al matí i a la nit, amb molta alegria, i em va molt bé. Mentre em vesteixo, mentre m'afaito —no hi ha ningú més que el meu Déu...—, prego en veu alta: “Oh, Senyora meva, oh Mare meva, jo m'ofereixo enterament a vós. I en prova del meu filial afecte, us consagro en aquest dia —aquesta nit— els meus ulls, les meves orelles, la meva llengua, el meu cor...”; una enumeració meravellosa!»^[5].

L'ofèriment d'obres expressa la voluntat de donar glòria a Déu, amb un esperit agraït, en tot allò que fem, des del que creiem que és més important fins al que ens sembla més petit i que no interessa a ningú. Per això, sant Pau escriu als colossencs: «Tot allò que feu, sigui de paraula,

sigui d'obra, feu-ho en nom de Jesús, el Senyor, donant gràcies per mitjà d'ell a Déu Pare» (Col 3,17). I a la Carta als corintis, afirma: «Tant si mengeu com si beveu, com si feu una altra cosa, feu-ho tot a glòria de Déu» (1Co 10,31).

Aquesta pràctica de pietat ens ajuda a desenvolupar l'actitud interior de voler estar sempre amb el Senyor, de percebre la seva companyia constant i de oferir-li les nostres accions. De vegades ho manifestarem de manera explícita —«Us ofereixo, Jesús, aquesta hora de treball»— i d'altres sobraran les paraules perquè experimentem la proximitat de Déu en els nostres gestos i en els nostres pensaments, fruit de la capacitat «habitual d'obrar per amor, especialment en l'afany de seguir el que, en cada circumstància, Déu demana a cadascú»^[6].

Oferir allò que no surt bé

Durant els seus primers anys a Madrid, a sant Josepmaria se li solia fer malbé sovint el rellotge. Com que en aquella època no tenia diners per portar-lo a arreglar, acudia al seu àngel custodi perquè el despertés al matí a l'hora prevista. I «*Relojerico*» —com va decidir anomenar llavors el seu àngel— no li va fallar: puntualment es despertava a l'hora acordada el dia anterior. No obstant, aquesta era només una part del favor. Tot seguit començaria la primera batalla del dia, per a la qual sabia que no podia comptar només amb les seves pròpies forces: aixecar-se del llit. El fundador de l'Opus Dei reflecteix als seus *Apunts íntims* com va afrontar en una ocasió aquell moment de la jornada:

«Aquest matí —com sempre que ho demano humilment, sigui una hora o una altra la de ficar-me al llit— des d'un somni profund, igual que si em cridessin, em vaig despertar

seguríssim que havia arribat el moment d'aixecar-me. Efectivament, eren tres quarts de sis. Ahir a la nit, com de costum també, vaig demanar al Senyor que em donés forces per vèncer la mandra, en despertar, perquè —ho confesso, per vergonya meva— em costa enormement una cosa tan petita i són força els dies, en què, malgrat aquesta crida sobrenatural, em quedo una estona més al llit. Avui he pregat, en veure l'hora, he lluitat... i m'he quedat al llit. Per fi, a un quart de set del meu despertador (que està trencat des de fa temps) m'he aixecat i, ple d'humiliació, m'he prostrat a terra, reconeixent la meva falta —*serviam!*—, m'he vestit i he començat la meva meditació. Doncs bé: entre dos i tres quarts de set he vist durant força temps, com el rostre de la meva Mare de Déu dels Petons s'omplia d'alegria, de goig. M'hi he fixat bé: he pensat que somreia, perquè em feia aquest efecte, però no es movien els llavis.

Molt tranquil, li he dit a la meva Mare moltes amoretes»^[7].

Aquesta petita derrota es va convertir en ocasió d'alegria perquè sant Josepmaria va saber veure les coses no només des del seu punt de vista, sinó també des de la perspectiva de Maria i del Senyor. Jesús, Déu fet home, sap perfectament que per a moltes persones es tracta d'un moment de dificultat especial. Per això, podem imaginar que Crist s'emociona quan, malgrat la desorientació i el cansament propis d'aquella hora, no ens oblidem de renovar els nostres desitjos de servir-lo i de donar-li glòria, oferint tot el que farem. Perquè precisament això és el que volem que sigui el nou dia que comença: «una víctima viva, santa i agradable a Déu» (*Rm 12,1*).

Alhora, el fundador de l'Obra veia en aquell moment l'ocasió propícia per

abandonar la nostra fragilitat a les mans del Senyor i demanar la seva ajuda. En efecte, hi pot haver temporades en què, pels motius que siguin, sentim més el pes de la lluita i dels nostres errors. «Potser en algun instant s'insinua el dubte, la temptació de pensar que un retrocedeix lamentablement, o que amb prou feines avança; fins i tot arriba a cobrar força el convenciment que, malgrat la punya per a millorar, encara empitjora»^[8]. En arribar la nit potser ens pot aguitar una certa desil·lusió en comprovar la distància entre *allò que volem ser* i *allò que realment som*, entre *allò que ens havíem proposat* i *allò que hem arribat a fer*. És el moment de fer un *reset* de la jornada, amb un acte de contrició filial, i mirar l'endemà amb esperança: Déu Pare ens genera cada dia —com resem, aplicant-nos el salm 2—, ens renova, concedint-nos diàriament noves gràcies, amb què

podrem afrontar demà el que avui no hem aconseguit tirar endavant.

Cada dia que Déu ens concedeix tenim l'oportunitat de tornar a començar, de «reconciliar-nos amb la nostra història» per «fer el pas següent» i no romandre «presoners de les nostres expectatives i de les consegüents decepcions»^[9]. Sempre podrem renovar, en començar la jornada, «el propòsit de no cedir, de no caure en la peresa o en la desídia, d'afrontar els afers amb més esperança, amb més optimisme, ben persuadits que si en alguna escaramussa hem estat vençuts, podrem superar la buidor amb un acte d'amor sincer»^[10]. Perquè Jesús és el primer que comprèn «la nostra feblesa i ens atreu vers Ell, com fent-nos anar sobre un pla inclinat»^[11].

La inquietud de servir

Sant Josepmaria va voler que les persones de l'Obra comencessin la

jornada amb una profunda inclinació fins a besar o gairebé tocar el terra amb el cap mentre diuen *serviam!*^[12]. És una manifestació externa d'humilitat i de lliurament total al servei de Déu, que també va preveure per a un altre moment del dia: els prec. De fet, el primer acte col·lectiu de l'Opus Dei va ser precisament aquesta norma de pietat: el fundador i els tres membres de l'Obra de llavors es van agenollar, van fer un petó a terra i van recitar junts aquestes oracions.

L'expressió *serviam!* no es troba textualment a l'Escriptura. Tot i això, el llibre de Jeremies recull el *non serviam* d'Israel, que decideix trencar l'aliança amb el Senyor (cf. Jr 2,20). El context d'aquest verset és el primer discurs del profeta on Déu denuncia la infidelitat del seu poble. L'acusació no és només d'ingratitude, sinó també d'irracionalitat, ja que el poble ha renunciat a les fonts d'aigua

viva per construir-se cisternes esquerdades. Aquest imaginari, que recull l'experiència d'Israel al desert, el tornem a trobar a l'episodi de les temptacions de Crist que, d'alguna manera, són un compendi de la història de les temptacions d'Israel. Davant la proposta «et donaré tot això si et prosternes i m'adores», Jesús respon: «Vés-te'n, Satanàs! Diu l'Escriptura: “Adora el Senyor, el teu Déu, dóna culte a ell tot sol”» (Mt 4, 9-10).

El *no serviré* expressa en síntesi la rebel·lió contra Déu. Per això, sant Josepmaria interpreta a la llum de la categoria servei la missió que el Senyor li havia encarregat, ja que aquesta hauria de ser «una continuada i magnífica afirmació: al “*non serviam*”, “*SERVIAM!*”: al “no volem que aquest regni”, “*Regnare Christum volumus*”, volem que regni!; a la glòria humana, “*Deo omnis glòria*”; i finalment la gran afirmació

de la salut per a tothom: “*Omnes, cum Petro, ad Iesum per Mariam*”»^[13]. D'aquesta manera, el nostre Pare articula progressivament alguna cosa present ja el 1928. De fet, en un dels autògrafs més propers a la data fundacional de l'Obra es llegeix en dues columnes: «*Omnes, cum Petro, ad Iesum per Mariam Deo omnis gloria* [línia inferior:] *Actio – Oratio – Expiatio*» i sota d'ambdues columnes: «*Serviam*»^[14].

El gest simbòlic de tornar a la terra postrant-se i exclamant *serviam!* reclama la missió originària de cultivar i custodiar la creació (cf. *Gn* 2,15). El primer d'aquests dos verbs, *abad* —a l'original hebreu—, significa igualment servir, posar-se al servei d'algú o d'alguna cosa. Aquest terme expressa la condició de l'home com la d'un esclau que, tanmateix, té la capacitat d'escollir qui vol servir: Déu o una criatura, ja sigui Satanàs, el faraó o un mateix. Aquesta és, en

definitiva, la gran alternativa que el crit *serviam*! mira de resoldre: tornar a viure d'acord amb la veritat que va marcar l'origen de l'home^[15].

* * *

Sant Josepmaria, des dels inicis de l'Opus Dei, insistia que la vocació a l'Obra era una crida divina «per fer un servei peculiar a l'Església i a totes les ànimes. L'única ambició, l'únic desig de l'Opus Dei i de cadascun dels seus fills és servir l'Església, com ella vol ser servida, dins de la vocació específica que el Senyor ens ha donat»^[16].

Aquest desig de servir i donar glòria a Déu, que va marcar els inicis de l'Obra, se segueix fent en cada un dels seus fidels quan comencen el dia. El fet que el *serviam* i l'oferiment d'obres siguin el primer que es duu a terme té un fort caràcter simbòlic i expressa una veritat profunda: manifestem el nostre desig d'imitar

l'estil de vida de Jesús, «que no ha vingut a ser servit, sinó a servir» (Mc 10,45). I aquesta declaració d'intencions és el que després donarà brillantor a totes les nostres activitats. «El valor d'una persona ja no depèn del paper que exerceix, de l'èxit que té, de la feina que fa, dels diners que té al banc; no, no en depèn; la grandesa i l'èxit, als ulls de Déu, tenen un altre mesurador: es mesuren pel servei. No per allò que es té, sinó pel que es dona. Vols sobresortir? Serveix. Aquest és el camí»^[17].

José María Álvarez de Toledo

^[1] *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 2157.

^[2] *Cassià, Col·lacions*, 21.

[3] Santa Matilde de Hackeborn, *Liber specialis gratiae*.

[4] Álvaro del Portillo, *Entrevista sobre el fundador del Opus Dei*, Rialp, Madrid, 1993, p. 51.

[5] De sant Josepmaria a Andrés Vázquez de Prada, *El fundador del Opus Dei*, Rialp, Madrid, 1983, p. 41.

[6] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 9-I-2018, n. 5.

[7] Sant Josepmaria, *Apunts íntims*, n. 701; a Andrés Vázquez de Prada, *El fundador del Opus Dei*, vol. 1, Rialp, Madrid, 1997, n. 139, p. 469.

[8] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, n. 217.

[9] Francesc, *Patris corde*, n. 4.

[10] Sant Josepamaria, *Amics de Déu*, n. 217.

[11] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 75.

[12] Cf. *De spiritu*, n. 117.

[13] Quadern IV, nº 386, 11-XI-1931, cit. a *Camino*, edición crítico-histórica preparada per Pedro Rodríguez, n. 226.

[14] *Ibid.*, p. 227.

[15] Per a un major aprofundiment sobre el *serviam*, Juan Rego, «Las Preces del Opus Dei: comentario histórico-teológico», *Studia et Documenta*, vol. 16, 2022, pp. 247-249.

[16] Sant Josepmaria, *Carta* 8, n. 1.

[17] Francesc, Angelus, 19-IX-2021.

dev.opusdei.org/ca-ad/article/una-ofrena-agradable-a-deu-loferiment-dobres-i-el-serviam/ (05/08/2025)